

in sicer 680 dečkov in 666 deklic. Zasebne ljudske šole je obiskovalo 2.724 otrok in sicer 639 dečkov in 2.085 deklic. Višje ali strokovne šole je obiskovalo ali bilo doma poučevanih 901 otrok in sicer 834 dečkov in 67 deklic. Zaradi telesnih ali duševnih napak je bilo brez pouka 821 otrok in sicer 389 dečkov in 432 deklic. Šolskemu obiskovanju se je odtegnilo 8.280 otrok in sicer 3.823 dečkov in 4.457 deklic. — Zaradi neopravičenih šolskih zamud je bilo 3.751 in sicer a) zapornih: 1 dan ali več zavora 129, nekoliko ur zavora 813; b) denarnih kaznij 2.809 v skupnem znesku 3.281 gld.

III. Učiteljstvo.

Na javnih ljudskih šolah je bilo 833 učnih močij. Spričevalo učne usposobljenosti je imelo 339 učiteljev in 91 učiteljic, zrelostno spričevalo 28 učiteljev in 14 učiteljic, brez spričevala je bilo 11 učiteljev in 2 učiteljici. Katehetov je bilo 283, učiteljic za ročna dela 65 in sicer 1 s spričevalom, 64 pa brez spričevala. — Koncem šolskega leta bile so 3 službe brez učitelja.

IV. Poučevanje.

Verouk preskrbovalo je popolnoma ali deloma 21 učiteljev; telovadba se je poučevala na 261 šolah, ročna dela na 143 šolah. Šolske vrte je imelo 193, šolske knjižnice pa 252 šol; okrajnih učiteljskih knjižnic je bilo 13.

V. Učiteljišče.

Na Kranjskem je jeduo učiteljišče za učitelje in pod istim vodstvom jedno za učiteljice. Na tej šoli je bil 1 ravnatelj, 1 veroučitelj, 1 suplent, 2 vadniška učitelja, 4 moške in 3 ženske pomočne in stranske učiteljske moči. Koncem šolskega leta je bilo 150 gojencev in sicer 73 moških in 77 ženskih. Zrelostno spričevalo je dobilo 39 gojencev in sicer 11 moških in 28 ženskih; 4 gojenke so dobile spričevalo za ročna dela, 7 pa za otroški vrt. — Spričevalo učne usposobljenosti je dobil za meščanske šole 1 učitelj, za ljudske šole 13 učiteljev (izpraševanih bilo je 14) in 12 učiteljic; 4 učiteljice so bile usposobljene za poučevanje francoskega jezika.

VI. Otroški vrti in nadaljevalne šole.

Otroških vrtov je bilo 11, obrtnih nadaljevalnih šol 6, gospodarstvenih pa 2.

Podobice v abecedniku.

VI. a — angelj.

1. Pripovedovanje.

Angelj varuh.

V ozki ulici v temni kleti je stanoval ubog, bolan deček Mirko. Od mladih časov že polega. Le ako je najbolj zdrav, more se na bergljah malo sem ter tija premikati in to je vse. Samo nekaj dnij v letu prisije svetlo solnce kake pol ure v klet. Ubogemu dečku so taki dnevi prazniki. Zadovoljno sedi in se pusti od solnca obsevati. Gleda rdečo kri skozi kožo

svojih prstov, katere drži pred obrazom. Ko se skrije solnce, vsklikne vsakokrat: „Danes sem bil na prostem, danes sem videl preljubo solnce!“ Gozda ni nikoli videl. Njegovo krasno pomladno zelenjavo pozna le toliko, da mu je sosedov sin prinesel prvo bukovo vejico. To si drži nad glavo ter sanjari, da se sprehaja v bukovem gozdu, kjer sije ljubo solnce in kjer prepevajo ptice.

Nekdaj mu prinese sosedov deček več poljskih cvetlic. Med temi je bila jedna, ki je imela korenine. Deček jo vsadi v cvetlični lonec in postavi tega pred svojo

posteljo. Ker deček na to cvetlico skrbno pazi, raste ne samo isto leto, ampak tudi poznejša leta. Ona je ubogemu dečku najkрасnejši vrt, njegov zaklad na zemlji. Zaliva jo skrbno in pazi, da jo vsi solnčni žarki, kateri so prisijali v klet, obsijejo. Samo cvetlica razveseljuje dečka. Veseli ga v sanjah; cvete in pošilja lepo vonjavo le njemu. Na njo se ozira deček, ko nekoga dne mirno v Gospodu zaspi.

Komaj mirno v Gospodu zaspi, zagleda svojega angelja varuha pri postelji stati. Le-ta vzame dečka v svoje naročje, razpne svoji beli peruti ter leti z dečkom čez vse one prostore, katere je deček imel najrajši. Odtrga tudi nekaj cvetlic, katere prinese Bogu, da bi v nebesih še lepše cvetele kot na zemlji. Kmalu prinese angelj varuh ubogega dečka v nebesa. Ljubi Bog pritisne mrtvega dečka k svojemu srcu, in ta dobi peruti kot drugi angelji. Cvetice, katere mu je angelj prinesel blagoslovi, a cvetlico, katera je bila dečku najljubša, poljubi in ona dobi glas in popeva v splošni radosti. In deček in cvetlica sta popevala v družbi angeljev, kateri so bili nekateri prav blizo Boga, drugi zopet bolj in bolj oddaljeni, a vsi v jednaki sreči.

Pouk: Pazite na svoje zdravje. Varujte se, da se ne prehladite, kajti bolezen gre v človeka z vozom, iz človeka pa po niti. Ako ste pa bolni, imejte za vzgled Mirkota. Mirko je bil vedno bolehen. Nikoli ni bil na prostem. Veliko bolečin je moral pretrpeti in marsikatero bitko solzo je pretočil. Bog vender nad svojimi bdi in nikdo ne ostane brez tolažbe, kdor se njemu izroči. Marsikaterega s križi obiskuje, vender ako božje zapovedi zvesto spolnujemo, prejeli bomo nebeško plačilo. Tako se je zgodilo tudi Mirkotu. Bog ga je poklical k sebi in sedaj se raduje v družbi angeljev in svetnikov.

Kar Bog stori, vse prav stori,
Če tudi se nam prav ne zdi.

2. Nazorni nauk.

Bog je ustvaril tudi brezštevila nevidna duhovna bitja, namreč angelje. Bog je angelje ustvaril, da bi ga spoznali, častili, ljubili, molili, mu služili in ljudi varovali. Angelje, ki varujejo ljudi, imenujemo angelje varuhe. Angelje varuhe moramo častiti, se jim priporočati in jih slušati.

Z mano zjutraj rano
Vstane angelj moj,
Hodi vedno z mano
Vedno je z menoj.

Ij. Stiasny — Kamnik.

Knjiga Slovenska

v

XIX. veku.

*

„Mnogo in lepo so že Novice govorile o učiteljskem časniku, in gotovo vsak ljudsk učenik in šolsk prijatelj mora potrditi tako lepo misel. Tudi mi, nekateri ljubljanski učeniki, že davno serčno želimo, da bi imeli svoj časnik. Za tega voljo smo že za to založnika nagovorili in dobili, ter tudi že dalje preskerbeli, kar je o tem treba. Ako se nam vse po sreči

izide, bomo začeli z novim letom, in sicer vsak mesec, izdajati nov šolsk list, kateri bo govoril . . . (o teh in teh stvareh) . . . Tako bomo poskusili ter upamo in se terdno zanašamo, da nas bodo naši bratje in vsi drugi domorodeci podperali in nam pomagali; saj naša misel je: Vse na slavo Bogu in na srečo našemu narodu!“ — Tako je napovedal A. Praprotnik nov